

ז.ה.ל.צ.י.ב.

מאמרים מתורת

מרן הבני יששכר זי"ע

וממשיכי דרכו

בני יששכר:

מאמרי חודש אדר

מאמר ב' - שקל הקודש - דרוש ו'

כ"א שבט ה'תשפ"ה
ירושלים עיה"ק תובב"א

לזכות רפו"ש
הילד ישעי' בן סימא חנה
לרפו"ש בתושח"י

לעילוי נשמת

זקיני מו"ה שמעון בן מו"ה צבי דוב ז"ל
וזו' מרת בלומה בת מו"ה אפרים ע"ה
אמי מרת אידל פעסיל גיצא בת ר' שמעון ע"ה
חותני מו"ה יחיאל גרשון הלוי בן מו"ה ישראל אברהם ז"ל
דודתי מרת חיה זיסל עלקא בת מו"ה שמעון ע"ה
זקיני מו"ה שלמה בן מו"ה צבי אריה ז"ל
זקיני מו"ה ישראל אברהם בן מו"ה יהושע ז"ל
וזו' מרת סאשא רחל בת מו"ה אברהם ע"ה
הרב משה מרדכי מאיר הלוי בן חיים יעקב ז"ל

תנצב"ה

יו"ל ע"י

ישעי' יצחק פרענקעל

רח' המהר"ם מרוטנבורג 3C

054-846-9863

1-347-588-9392

5374515@gmail.com

עימוד: צהר

02-6286660

מאמרי חודש אדר מאמר ב - שקל הקודש

דרוש ו

כל העובר על הפקודים וכו' (שמות ל, יד). ראשי תיבות כל הפסוק בגימטריא תתקל"ו, על פי האמור בפרי עץ חיים (שער חנוכה ופורים פ"ו) מרדכ"י אסת"ר בגימטריא תתקל"ה, והנה עם הכולל בגימטריא תתקל"ו מנין י"ג תיקוני דיקנא*) שהם י"ג מדות החסדים היינו י"ג ע"ב (חס"ד"א) (עיין מגלה עמוקות פרשת ואתחנן אופן קעב).

(* הג"ה: נראה לי כי צהכרת הוא שיהיו נמנים עם הכולל, הכונה לכלול מרדכי ואסתר ציחד תרין היסודות כידוע (פרי עץ חיים שם. ועיין עוד צריח דודאים ג, צ ד"ה רבי שמואל צר נחמני פתח לה פתחא וכו'), ועוד יתצאר אס ירצה ה':

והנה אמרו רז"ל (מגילה יג, ב) גלוי וידוע היה לפני הקדוש ברוך הוא שעתיד המן לשקול שקליו על ישראל על כן הקדים הקדוש ברוך הוא שקלי ישראל"ל באדר"ר, ואם כן על ידי השקלים יהיה התעוררות הרחמים על

ישראל, על כן מרומז בזה הפסוק בראשי תיבות י"ג פעמים ע"ב, היינו י"ג תיקוני דיקנא, ותעמיק הדבר דהנה בזמן ההוא בזמן גזירת המ"ן לא היו נותנים שקלים כי לא היה בית המקדש, ואם כן לא היה מצות שקלים בפועל לעמוד נגד שקלי הצר הצורר, ואם הכוונה שזכות השקלים שהיו נותנים בבית המקדש עמדה להם, אם כן גם כל שארי המצות שעשו וסיגלו ישראל כל זמן שהיו בחצרות בית אלקינו תעמוד להם, ולמה נתחייבו שונאיהם של ישראל וכו' כמבואר בגמרא (שם יב, א), אלא על כרחך שכח מדת הדין נתגבר מחמת העבירות ולא הועילה זכות, ואם כן מאי רבותא דשקלים:

אבל תשכיל ותדע, דהנה אמרו רז"ל (ראש השנה יז, ב) בפסוק (שמות לד, ו) ויעבור י"י על פניו וכו' מלמד שנתעטף הקדוש ברוך הוא כשליח צבור ואמר אם יעשו בני לפני כסדר הזה אני מוחל וכו', והנה יש במשמעות לשון הזה (שנתקבל בו

א רצה לומר, שמרדכ"י ואסת"ר עם הכולל עולה כמנין תתקל"ו, וכן י"ג פעמים ע"ב, עולה כמנין תתקל"ו. והנה שם ע"ב הוא המילוי שם הוי"ה ביו"ד"ן, כזה: יו"ד ה"י וי"ו ה"י, שהוא כמנין חס"ד (עיין של"ה הק' בהקדמתו לסיפור שער השמים), והכוונה הוא, שהשפעת החסדים נשפע מן הי"ג מדות של רחמים.

כפשוטו כשידברו ישראל במו פיהם ויצעקו אל השם יתברך בהזכרת י"ג מדות בדבריהם, השם יתברך ימחול להם על וכו' ואינן חוזרות ריקם, ופירוש בזה הרב הקדוש בעל הפלאה נוסח הפיוט בסליחות, אל הורת לנו לומ"ר שלש עשרה, רצה לומר במדת א"ל אשר הוא רק לומ"ר שלש עשרה באמירה בעלמא, די לנו להשמיע במרום קולינו ולא נשוב ריקם מלפניו:

ובזה יש לפרש מה שאמרה אסתר בתפילתה (מגילה טו, ב. ועיין לעיל

במאמר א סימן ה בשם מדרש פליאה) **אל"י אל"י** למה עזבתני רחוק מישועתי דברי שאגתי (תהלים כב, ב), דלכאורא יש להתבונן למה הזכירה דוקא זה השם, וגם מה הוא הפירוש רחוק מישועתי דברי שאגתי, ולפי הנ"ל יונח, דהנה גם בדורות הראשונים בודאי כפי הנראה היתה הלכה זו רופפת, היינו פירושן של הדברים המקובלים מסיני

בלשון בודאי (בסיני) אם יעשו בני לפני כסדר הזה, היינו על דרך הדבק במדותיו מה הוא רחוקם וכו' מה הוא חנו"ן וכו' (שבת קלג, ב. ועיין ראשית חכמה שער הענוה פרק ראשון. של"ה הק' עשרה מאמרות מאמר שביעי, אות קצ"ג - קצ"ה. תומר דבורה להרמ"ק), ויש במשמעות לשון זה כפשוטו, אם יעשו בני לפני כסדר הזה שיקראו במו פיהם בתפלתם בדבור בעלמא הי"ג מדות אל רחום חנון וכו' (עיין שערי אורה שער י הספירה הראשונה. עמק המלך שי"א פ"ג. צידה לדרך פרשת כי תשא לג, יט על רש"י ד"ה ורחמתי. חומת אנך להחיד"א תהלים נ, טז ד"ה ולרשע וכו' ותשא בריתי), והנה מאן מוכח איזה הפירוש הוא אמיתי, הנה יש להוכיח מן המדה הראשונה הנקראת אל"ב (כמו שכתב הרב הגדול בעל הפלאה (פנים יפות פרשת כי תשא ד"ה שם בר"ה²)) דאי אפשר לומר מה הוא אל אף אתה וכו', על כרחך הפירוש הנכון הוא

ב רצה לומר שמנין הי"ג מדות מתחילות מהשם א"ל, ולא מהשם הוי"ה, כדעת הזוה"ק (ח"ג קלא, א), והאריז"ל (פרי עץ חיים שער הסליחות פ"ט), עיין כל זה במאמרי חודש אלול מאמר ב סימן ג. ועיין עוד בלקוטי מהרצ"א פרשת יתרו אות קמב על הפסוק (שמות יח, ד) ושם האחד.

ג ז"ל הפנים יפות שם: אמרו שם שנתעטף השם יתברך כשליח ציבור אמר אם יעשו בני כסדר אני מוחל להם עוונותיהם. ויש מפרשים דהיינו שיעשו ממש כסדר הזה וכענין שאחז"ל (ספרי דברים יא, כב) ללכת בכל דרכיו, הוא רחום ואתה תהא רחום, ועוד אמרו (שבת קנא, ב) ונתן לך רחמים ורחמך (שם יג, יח) כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים.

ושמעתי לפרש מה שיסדו לומר אל הורית לנו לומר שלש עשרה, מפני שאפילו לדעת החושבים שלש עשרה מדות מן אל רחום וחנון נסתר, מפני זה שאי אפשר לאדם לעשות מדות אל, וזהו שאמר אל הורית לנו לומר שלש עשרה, שמדת אל מורה לנו דמה שאמר השם יתברך אם יעשו בני כסדר הזה היינו באמירה לבד ולא בעשיה [וכו'].

ולפי זה, עם היות שהוא מצוה בתורה והלכת בדרכיו מה הוא רחום וכו' (עיין ספרי דברים יא, כב. שבת קנא, ב. סוטה יד, א. תנא דבי אליהו רבה פרק כ"ד. רמב"ם פ"א מהלכות דעות ה"ה – ה"ו. ספר החינוך מצוה תרי"א), עם כל זה היתה טענת אסת"ר על ישראל, הגם שח"ו לא הספיקו לעשות המצוה הזאת בפועל לילך במדותיו יתברך שמו, עם כל זה מוכח להלכה אשר תספיק האמירה והזכירה במקום המעשה, והנה כי כן הנה נזכר אז לפניו יתברך שמו גם כן מצות שקלים, הגם שהעונות גרמו ונחרב הבית המקדש ולא שקלו אז בני ישראל את שקליהם, עם כל זה האמירה והזכירה פרשת שקלים עלתה לרצון לפניו יתברך שמו מה שישראל קורין באדר פרשת שקלים כאילו שוקלים בבית המקדש, והן המה היו לישועה לבטל שקלי המן בהתעוררות מדת הרחמים י"ג מדות העליונים על ידי הגואלים מרדכ"י אסת"ר מספרם י"ג ע"ב כנזכר לעיל, ועל כן הפסוק כל העובר וכו' ראשי תיבות בגימטריא י"ג ע"ב, והוא הרומז כל העובר על הפקודים, אפילו אם ח"ו עברו על הפקודים, ותהיה

בשעה שיעשו בני לפני כסדר הזה וכו', אם הפירוש באמירה לחוד סגי, או דוקא יעשו לפני היינו בעשיה לקיים והלכת בדרכיו (דברים כח, ט), והנה דבר המסופק אין פוסקין הלכה בשמים כי לא בשמים הוא (בבא מציעא נט, ב) עד אשר יפסקו ההלכה בית דין של מטה על ידי איזה הוכחה ואיזה סברא (עיין עוד במאמרי חודש אלול מאמר ב סימן ד), והנה בזמן הגזירה כאשר צעקו מרדכי ואסתר וגם כל ישראל בימי הצום, בודאי הזכירו הי"ג מדות של רחמים, והנה הזכירה אסתר שם א"ל בתפלתה, והוכיחה מזה להלכה דדי בהזכרה בעלמא, דאי אפשר לומר דהכוונה יעש"ו לפני דוקא בעשיה מה הוא רחום וכו', אם כן איך אפשר לומר מה הוא א"ל, על כרחך מן השם אל שבי"ג מדות מוכח אשר רק בהזכרת י"ג מדות בדבור בעלמא תצמח על ידם תשועה לישראל, והנה מרדכי ואסתר עם כל ישראל הזכירו בתפלתם הי"ג מדות, הנה אמרה אסתר אל"י אל"י למה עזבתני, למה תהיה רחוק מישועתי דבר"י שאגתי, הרי מן שם א"ל מוכח דבדבור בעלמא אוושע, וכנ"ל, ועוד יתבאר אם ירצה ה' להלן בסמוך:

ד כמו שכתב רש"י (ראש השנה שם ד"ה ברית כרותה) שברית כרותה לשלש עשרה מדות הללו, שאם יזכירם ישראל בתפלת תעניתם, אינן חוזרות ריקם.

ה ואל תתמה על החפץ כיון שנפסק הדבר בימי מרדכי איך יהיה שוב הדבר בספק לדורות אחרונים, כי על כיוצא בזה אמרו שכחום וחזרו ויסדום (מגילה ג, א), הבן (לשון רבינו במאמרי חודש אלול מאמר ב סימן ד).

ואמרה (תהלים קיט, קסה) שלום רב לאוהבי תורתך, והוא גם כן כמו שכתב הרב הקדוש במגלה עמוקות (שם) לדרכו, אית שלום ואית שלום ר"ב, שלום רב היינו בהחשב המ"ם סתומה במספר רבתי היינו ם' דאי"ק בכ"ד שהוא מספר ת"ר' (ועיין עוד במאמרי ראש חודש מאמר ד סימן ג. מאמרי חודש תמוז - אב מאמר ה דרוש ג סימן ו. רגל ישרה מערכת אות השי"ן ד"ה שלום רב), אז יהיה מספר שלו"ם תתקל"ו, י"ג ע"ב (הנרמז בגבי"ע), וזה לדרכינו, שלום רב (כנ"ל יהיה) לאוהבי תורתך, היינו כשיאמרו רק תורת י"ג מדות אפילו ח"ו לא יקיימו בפועל והלכת בדרכיו, רק יזכירו באהבה את הדבר"י תור"ה א"ל רחום וחנון וכו', אזי יושפע עליהם שלום רב כנ"ל, ואין למו מכשול":

ועל פי הדברים הנ"ל אפרש לך הנאמר במגילה (אסתר ט, ל) ויכתב מרדכי וכו' אל כל היהודים וכו' דבר"י שלו"ם ואמ"ת, הנה מהראוי לתת לב מה השלום ואמת שכתב להם, וגם ביותר יש

הבית המקדש חרב ולא ישקלו השקל"ם, יזכר להם על ידי מדותיו מדות הרחמים זכרון השקלים כמו פיהם בחדש הזה ויתבטלו השקלים אשר אמר המ"ן לשקול ותהיה להם גאולה על ידי הב' גואלים מרדכי אסתר (וכן בכל שנה בימי גלותינו זכרון השקלים בחדש הזה הן המה לרצון ולזכרון לפני י"י, כאשר יתבאר להלן בדרושים אם ירצה ה')

ואפשר לומר שזה היה כוונת יוסף בצוותו להשים הגביע באמתחת בנימין (בראשית מד, ב), והוא על פי מה שכתב הרב הקדוש במגלה עמוקות (פרשת ואתחנן אופן קעב) לדרכו גבי"ע הוא י"ג ע"ב, היינו י"ג מדות חס"ד ורחמים, הנה יש לומר לרמז זה צוה להשים גבי"ע באמתחת בנימין שממנו יצא חוטר ב' גואלים הנ"ל מרדכי אסת"ר מספרן גבי"ע היינו י"ג ע"ב, וזהו שאמרו במדרש (בראשית רבה פרשה צב סימן ט) בשעה שאמר יוסף ואתם עלו לשלו"ם יצתה בת קול

ו רצה לומר, שאחד מן הדרכים לחשב אותיות מנצפ"ך הוא שמחשבין בחשבון אותיות משולשות, כזה: אי"ק, בכ"ר, גל"ש, דמ"ת, הנ"ך וס"ם, זע"ן, חפ"ף, טצ"ן. אות הראשון של הצירוף הוא יחידיות, אות השני הוא עשיריות, ואות השלישי הוא מאות (עיין עץ חיים שער לה פ"ו. שפע טל ש"א פ"ו. ועיין במאמרי השבתות מאמר ט סימן יב, והמובא בשם הרה"ק רבי שמשון מאוסטרפאליע זצוק"ל). נמצא לפי חשבון זה, ש"שלום" כשהוא "רב" - דהיינו במ"ם רבתי כנ"ל, עולה כמנין תתקל"ו.

ז שדורשים י"ג מדות באהב"ה, אהב"ה בגימטריא י"ג (לשון רבינו במאמרי ראש חודש מאמר ד סימן ג).

ח ואין למו מכשול, כי על ידי זה מעוררים י"ג מדות של חס"ד (לשון רבינו שם).

הראשונה שהוא א"ל ואי אפשר לומר מה הוא א"ל וכמו שכתבתי לעיל דהרי כתיב (ישעיה מג, י) לפני לא נוצר אל ואחרי לא יהיה, והנה על ידי ההוכחה הזאת נתאמתה ההלכה פסקו כן בבית דין של מטה דהפירוש הוא דאפילו בדיבור בעלמא הי"ג מדות (הרומזין בתיבת שלו"ם י"ג ע"ב כשהוא במ"ם רבתי כנזכר לעיל) הקדוש ברוך הוא מוחל וכו'. ועיין במאמרי השבתות (מאמר ג סימן ו') שם כתבתי (וכן במאמרי ראש השנה (תשרי מאמר ג דרוש ו סימן ח)) כשהאדם מכוין הלכה לאמת"ו אזי מעורר מדת ואמ"ת מדה הז' מן הי"ג מדות, ומדה

להתבונן אומרו דבר"י שלום משמע דברים של שלו"ם, ולפי דברינו הנ"ל יתכנו הדברים כמין חומר, דהנה עד היום היתה ההלכה רופפת מהו הפירוש של ההלכה המקובלת אם יעשו בני לפני כסדר הזה אני מוחל וכו', אם הפירוש הוא להלכה יעשו דוקא בעשיה ממש והלכת בדרכיו, או הכוונה עקימת שפתינו הוה מעשה (קידושין נט, א^ט) ודי באמירת הי"ג מדות בדבור בעלמא, והנה בשמים אין פוסקין הלכה עד יפסקו הבית דין של מטה על פי איזה הוכחה, והנה הוכיחה אסת"ר דהלכה היא בדבור בעלמא סגי, מן המדה

ט במקום אחר (מאמרי חודש תשרי מאמר ד דרוש יא סימן לב) הקשה רבינו על מצות וידוי, שהרי קיימא לן (קידושין נט, א) "דלא אתי דיבור ומבטל מעשה". ומתריך על פי דברי הגמרא (בבא מציעא צ, ב) "דעקימת שפתיים הוה מעשה", ובעל כרחין דסבירא ליה לרבינו גם כן כאן, שמלבד אמירת הי"ג מדות, דברי"ו עושין פירות על ידי עקימת שפתינו מצד המעשה גם כן.

י ז"ל רבינו שם: שדרשו חז"ל (ברכות כ, ב) ישא ד' פניו אליך (במדבר ו, כו) אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם כתיב בך אשר לא ישא פנים (דברים י, יז) מפני מה אתה נושא פנים לישראל דכתיב ישא ה' פניו אליך, אמר להם הקדוש ברוך הוא וכי לא אשא פנים לישראל, אני כתבתי (דברים ח, י) ואכלת ושבעת וברכת והם מדקדקים על עצמם עד כזית עד כביצה, עד כאן דבריו.

הנה דבריהם ז"ל אינם מובנים בהסתכלות ראשון, דלכאורה נשיאת פנים מיקרי בשגם האדם מתחייב כך וכך ואינו ראוי שייטיבו עמו מצד מעשיו, אף על פי כן הנותן מצילו מהעונש ויהיב ליה נבזבזין בנדבה, זה מיקרי נשיאת פנים, והנה המלאכים בשואלם את פי השם יתברך הנה על כרחך לא שאלו מפני מה אתה נושא פנים לישראל, היינו שבקרנו את פנקסיהם וראינו שמצותיהם אינם מגיעים לשכר כזה שאתה נותן להם, דהמלאכים אינם יודעים זה דהרי כל המצות והעבירות המה במשקל אל דעות כמו שכתב הרמב"ם (פ"ג מהלכות תשובה ה"ב) והוא כפי כוונת כל אחד ואחד.

וגם מה הוא התירוץ של יוצר בראשית וכי לא אשא פנים וכו' אני אמרתי ואכלת ושבעת וכו', קשה ממה נפשך, אם מגיע להם בעד החומרא הזאת שכר כזה הנה לא מיקרי נשיאת פנים, רק היה לו להשם יתברך להשיב מגיע להם השכר בעבור שמדקדקים על עצמם וכו', ובאם אינו מגיע להם בעד החומרא הזאת שכר כזה שוב נקרא נשיאת פנים, על כרחך לומר דהמלאכים רמו קראי

הזאת כביכול הוא תרין תפוחין קדישין (זוה"ק ח"ג אדרא רבה קלא, ב. עץ חיים שי"ג פ"ט), היינו או"ר פנ"י מל"ך, והנה כתיב (משלי טז, טו) באור פני מלך חיים, אפילו נגזר ח"ו ההיפך אזי כשגורמין להתגלות אור פני מלך על ידי ההלכה לאמת"ה אזי יושפע החיים, (וכן הוא המנהג אפילו בעולם הזה בכל מלכי בשר ודם אפילו מי שנתחייב ח"ו וכו' כשזכה לראות פני המלך ניצול, ועל כן תתבונן מההוא אתרא דשמה קושט"א (סנהדרין צז, א) שהוא אמת, או"ר פני מלך, לא שכיב אינש וכו', ועיין במאמרי ראש השנה (שם*) מה שכתבתי בפסוק (תהלים פט, טז)

אהדדי, כתיב בך אשר לא ישא פנים, וכתוב ישא י"י פניו אליך, משמע שאתה נושא פנים לישראל אפילו מה שאינם ראויים לפי המשקל של אל דעות, הבן הדבר, אם כן לפי זה צריכין להתבונן מהו התירוף של הקדוש ברוך הוא, הרי אף על פי כן קשו קראי אהדדי.

ואמרת בזה, ידוע י"ג מידות של רחמים הן המה כביכול י"ג תיקוני דיקנא כידוע (זוה"ק ח"ג אדרא רבה קלא, ב), ומדת ואמת המדה השביעית הוא כביכול סוד אור פנים העליונים תרין תפוחין קדישין, ובהתעוררות המדה הזאת להאיר לישראל נקרא נשיאות פנים הארת פנים יאר י"י פניו וגו' ישא י"י פניו וגו', עיין בכוונת האריז"ל (פרי עץ חיים שער השופר פ"א) בסוד הארת פני התנוקע הוא לעורר מדת ואמת, והנה ישראל בהתהלכם בדרכי אמת מעוררים מדת ואמת, וכן בעוסקם בתורה בדבר הנעלם ומכוונים אל האמת היינו הלכה לאמתה גם כן גורמים כנ"ל [וכו].

ובזה יתפרש גם כן דברי חז"ל ששאלו המלאכים מפני מה אתה נושא פנים לישראל, איזה דבר עושים בתמידות בכל יום שיהיו ראויים על ידי זה להארת אור פנים, אמר להם הקדוש ברוך הוא וכי לא אשא להם פנים אני כתבתי ואכלת ושבעת וברכת, הנה כפשוטו הכוונה דוקא שביעה ממש, והם על ידי גיעתם בתורה דרשו ואכלת שיעור אכילה בכל מקום כזית, ושבעת זו שתיה, או לאידך מאן דאמר (ברכות מט, ב) ואכלת ושבעת אכילה שיש בה שביעה והיינו כביצה, והגיעו בזה לכוונת האמת, על כן מאירים מדת ואמת אור פנים, על כן ראויים הם לנשיאת פנים אור פני מלך חיים.

יא ז"ל רבינו שם: מה שאמרו בגמרא (ראש השנה לד, א) אתקין ר' אבהו בקסרי תקיעה וגו' שברים ותרועה ותקיעה, (דמספקא לן מהו התרועה האמורה בתורה, אי גנוחי גנח (היינו שברים) אי ילולי ליל (היינו מריע בקולות קצרים), על כן עביד תרווייהו), ומקשו דלמא גנוחי גנח וקמפסקא תרועה בין שברים לתקיעה, וקא מתרין דהדר תקע תש"ת, ומקשו דלמא ילולי יליל וקא מפסקא שברים בין תקיעה לתרועה, ומשני דהדר תקע תר"ת, רק דמספקא לן נמי שמא בעינן תרווייהו על כן תקע גם כן תשר"ת, עיין שם בגמרא, הקושיא מפורסמת הנה ר' אבהו אתקין זאת בדורות האמוראים בעבור הספק דלא ידעינן מהו התרועה האמורה בתורה, וכי סלקא דעתין שנשכח מכל ישראל מה הוא תרועה [וכו], ועוד הרי אשכחן בזוה"ק (פרשת אמור) שהוא מהתנאים וגם ברעיא מהימנא (שם) מילין לצד עלאה ימללו בכל הסדרים תשר"ת תש"ת ותר"ת, הרי דכולן מיצרין צריכי וכך היו נוהגין בכל ישראל מאז היו לגוי קדוש, ומהו התקנה שהתקין מחדש ר' אבהו בקסרי.

אך הוא ודאי אשר כך היו נוהגין מימות עולם דכולהו מיצרין צריכי, ור' אבהו ביאר הדבר מהיכן יצא הדבר, ואמר שהוא משום הספק, ואתקין זה בתקנה גמורה, להורות דבאמת אין זה ספק רק

וכתב להם ואמ"ת, שעל ידי שכווננו להלכה אזי גרמו להתעורר מדת ואמ"ת אור פני מלך חיים, ועל ידי זה באתה לגמרי הישועה ונצולו ממות לחיים טובים ולשלום, ויקויים בנו (דברים ד, ד) ואתם הדבקים בי"י אלקיכם חיים כלכם היום, אמן:

ובזה תמצא גם כן טוב טעם למה שכתבתי במאמר א' (סימן ד) בשם הסודי רזי המלאך של חדש אדר"ר הוא אברכיאל"ל הוא אותיות אברך אלי, הוא על שאמרה אסתר אלי אלי למה עזבתני וזה היה לישועה, הבן:

אשרי העם יודעי תרועה, ואין עושין כן מספק רק שכיוונו להלכה בכדי אשר באור פני"ך יהלכו"ן, על ידי שמכוונין להלכה לאמתה יתגלה אור פני מל"ך היינו מדת ואמ"ת, עיין שם ותמצא נחת), והנה גם בכאן כיון שאסתר כוונה הלכה לאמת"ה ופסקו כן להלכה קיימת, אזי גרמו להתגלות מדת ואמת אור פני מלך חיים וניצולו ממות לחיים"ם, הבן, וזה שכתב מרדכי את הדברים האלה אל כל היהודים, הלכה רווחת לישראל דברי שלום"ם, היינו שלום המורה על י"ג מדות י"ג פעמים ע"ב, הנה סגי לבטל הגזירות ולמחילת עונות אפילו רק בדברי שלום בהזכירם בדבור בעלמא,

דכולהו מיצרך צריכי כאשר יתבאר, והוא, כאשר תתבונן בכמה מצות אשר יש בהן ספיקות אופן עשייתם, יקשה למה לא ביארה לנו התורה בפירוש, אך הוא נסיבה מאת השם יתברך אשר ישראל יפללו בדבר ויסתפקו אם לעשות כך או כן, ועל ידי זה יעשו מספק כל האופנים המועילים דכולהו מיצרך צריכי בגבהי מרומים, ואם כן ישראל בפלפולם בתורה מכוונים אל האמת, ועל ידי זה מעוררים מדת ואמת מדה השביעית שבי"ג מדות, הוא סוד הארת פנים תרין תפוחין קדישין, וזה מקרי הקדוש ברוך הוא נושא פנים לישראל (ובאור פני מלך חיים) [וכו'].

ומעתה יתפרש לך הכתוב, אשרי העם יודעי תרועה (אשר באמת הם יודעים מה הוא תרועה ואין זה מחמת הספיקות, רק שכוונו אל האמת דכולהו באמת מיצרך צריכי, ומה שכתב השם יתברך דברים סתומים והם ימצאו הענינים על ידי ספיקות שנתילדו להם, כי רצה השם יתברך שעל ידי שיכוונו ביגיעתם אל האמת להלכה, יאר השם יתברך אליהם אור פניו אור פני מלך חיים, וזהו) י"י באור פניך יהלכו, מה שכוונו להלכה על ידי פלפולם הוא כדי להאיר אליהם אור פניך, וזהו שאמר השם יתברך בתורתו יום תרועה יהיה לכם, אתם תמצאו בשלכם להלכה מה הוא התרועה ותכוונו אל האמת להלכה, ויאר י"י באור פניו אליכם מדת ואמת באור פני מלך חיים, [וכו'] חיים ורחמים ושלוש לנו ולכל ישראל עד עולם.